ایشانند راست گویان (١٥) .

قُلْ أَتُعَلِّمُونَ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ⑯

بگوآیاخبردارمی کنید خدا را به دینِ خود وخدامیداند آنچه درآسمانهاست وآنچه درزمین ست وخدا بهر چیز داناست (١٦) .

يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُمْ بَلِ
اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدٰىكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ
صٰدِقِينَ ⑰

منّت می نهند برتو بآنکه مسلمان شده اند بگومنّت منهید برمن به اسلام خود بلکه خدامنّت می نهد برشما بآنکه هدایت کردشمارابایمان اگر راست گوهستید (١٧) .

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا
تَعْمَلُونَ ⑱

هر آئینه خدامیداند پنهانِ آسمان هاوزمین را وخدابیناست بآنچه می کنید (١٨) .

سُورَةُ قٓ

سوره ق مکی است وآن چهل وپنج آیت و سه رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

بنام خدای بخشاینده مهربان .

قٓ وَالْقُرْاٰنِ الْمَجِيدِ ①

قٓ وقسم بقرآن بابزرگی (که توپیغامبر خدائی) (١) .

بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ فَقَالَ الْكٰفِرُونَ
هٰذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ ②

بلکه تعجب کردند کافران ازآنکه آمد بدیشان ترساننده ازقوم ایشان پس گفتند آن کافران این چیزی ست عجیب (٢) .

ءَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ذٰلِكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ ③

آیا چون بمیریم وخاك شویم (حشر کرده شویم) این بازگردانیدن دور ازعقل است (٣) .

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتٰبٌ حَفِيظٌ ④

هرآئینه دانسته ایم آنچه کم میکند زمین ازایشان[1] ونزدیك ماکتابیست نگاهدارنده[2] (٤) .

---

(١) یعنی آنچه میخورد ازجزوایشان .
(٢) یعنی لوحِ محفوظ .

بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَرِيجٍ ﴿٥﴾

بلکه به دروغ نسبت دادند سخن راست را وقتیکه بیامد بدیشان پس ایشان درکاری شوریده اند (٥) .

أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا
مِنْ فُرُوجٍ ﴿٦﴾

آیاندیده اندبسوی آسمان بالای خود چگونه بناکرده ایم آن را و آراسته کرده ایم آنراونیست درآن هیچ شگافی (٦) .

وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ
زَوْجٍ بَهِيجٍ ﴿٧﴾

وزمین را گستردیم وافگندیم درآن کوه ها و رویانیدیم درآن ازهر نوع خوش آینده (٧) .

تَبْصِرَةً وَذِكْرَىٰ لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ﴿٨﴾

برای راه نمودن وپنددادن هربندۀ رجوع کننده (٨) .

وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ ﴿٩﴾

وفرودآوردیم ازآسمان آب بابرکت پس رویانیدیم بسبب آن بوستانهاودانه که دَرو میکنند آن را (٩) .

وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ ﴿١٠﴾

ودرختانِ خرما بلند بالابرآمده آنرامیوه است تـودرتـو (١٠) .

رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا كَذَٰلِكَ الْخُرُوجُ ﴿١١﴾

روزی بـرای بنـد گـان وزنـده ساختیم بآن شهر مرده را همچنین باشد برآمدن ازگور (١١) .

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُ ﴿١٢﴾

بدروغ نسبت کردند پیش ازایشان قوم نوح واهل رَسّ وثمود (١٢) .

وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ ﴿١٣﴾

وعاد وفرعون وبرادرانِ لوط (١٣) .

وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ
فَحَقَّ وَعِيدِ ﴿١٤﴾

واهل اَیکه وقوم تُبَّع هریکی بدروغ نسبت کردند پیغامبران را پس ثابت شد وعدۀ عذاب من(١٤) .

أَفَعَيِينَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٥﴾

آیاعاجزشده بودیم درآفرینش نخستین بلکه ایشان درشبهه اند از آفرینشِ نو (١٥).

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ

وهرآئینه آفریدیم آدمی را ومیدانیم چیزی

إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿١٦﴾

که بخاطر میگذراندش نفسِ او ومانزدیك تریم باوی ازشاه رگِ (یعنی رگ گردن) . (١٦)

إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾

آ نگاه که فرا گیرند دوفرا گیرنده به پهلوی راست نشیننده وبه پهلوی چپ نشیننده[١] . (١٧)

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾

بزبان نمی آرد آدمی هیچ سخنی مگر نزدیك او نگهبانیست مهیا[٢] (١٨) .

وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَٰلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ﴿١٩﴾

وبیامدسختیِ موت براستی اینست آنچه ازآن کناره گیری میکردی (١٩) .

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْوَعِيدِ ﴿٢٠﴾

ودمیده شود درصور این ست روز وعدهٔ عذاب (٢٠) .

وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ﴿٢١﴾

وبیامدهر شخصی همراه اوروان کننده است وگواهی دهنده[٣] (٢١) .

لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَٰذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ
فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ﴿٢٢﴾

(گوئیم) هرآئینه بودی دربی خبری ازین مقدمه پس برداشتیم ازتو پردهٔ ترا پس چشم توامروزتیزبین ست (٢٢) .

وَقَالَ قَرِينُهُ هَٰذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ ﴿٢٣﴾

وگفت فرشته همنشین اواینست آنکه نزدیك من بود حاضر کرده شده (٢٣) .

أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٢٤﴾

(گوئیم) بافگنید ای دوفرشته دردوزخ هرناسپاس سرکش را[٤] (٢٤) .

---

(١) یعنی کراماً کاتبین والله اعلم .

(٢) یعنی اگرکلمه حق باشد فرشتهٔ دست راست مینویسد واگرکلمه باطل باشد فرشتهٔ دست چپ می نویسد والله اعلم .

(٣) مراد جنس روان کننده وگواهی دهنده است .

(٤) مترجم گوید عادت پادشاهانست که اسیررا پیش ایشان دوکس گرفته می آرند ازین جهت دو فرشته را خطاب شود .

مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيبٍ ﴿٢٥﴾

منع کنندهٔ مال درگذرندهٔ ازحدشك آرنده را (٢٥) .

الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ﴿٢٦﴾

آنکه مقرر کرد باخدا معبودی دیگرپس بافگنید او را در عذاب سخت (٢٦) .

قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْغَيْتُهُ وَلَٰكِن كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٢٧﴾

گفت همنشین او[1] ای پروردگارمن گمراه نکردم این شخص را ولیکن وی بود در گمراهیِ دور (٢٧) .

قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُم بِالْوَعِيدِ ﴿٢٨﴾

فرمودخصومت مکنید پیش من حالانکه پیش ازین فرستاده بودم بسوی شما وعدهٔ عذاب (٢٨) .

مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَا أَنَا بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٢٩﴾

تغیر داده نمی شود وعده نزد من ونیستم من ستم کننده بربندگان (٢٩) .

يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِن مَّزِيدٍ ﴿٣٠﴾

روزی که بگوئیم دوزخ را آیا پرشدی ودوزخ گوید آیا هیچ زیاده ازین هست[2] (٣٠) .

وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ﴿٣١﴾

ونزدیك گردانیده شود بهشت برای متقیان نه دورمانده (٣١) .

هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ ﴿٣٢﴾

(گوئیم) این ست آنچه وعده داده میشد شمارا نزدیك کرده شده برای هر رجوع کنندهٔ ادب نگاهد ارنده (٣٢) .

مَّنْ خَشِيَ الرَّحْمَٰنَ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُّنِيبٍ ﴿٣٣﴾

برای هرکسیکه بترسد ازخدا نادیده وپیش آمدبدل متوجه شده (٣٣) .

ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ﴿٣٤﴾

(گوئیم) داخل شوید دربهشت همراه سلامتی اینست روزهمیشه جاویدان (٣٤) .

لَهُم مَّا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴿٣٥﴾

ایشانراست آنچه خواهند دربهشت و

---

(١) یعنی شیاطین ازانس وجن والله اعلم .

(٢) یعنی هر چند درواندازند زیاده طلب کند والله اعلم .

نزديك مازياده است ازآن (٣٥) .

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُم بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي
الْبِلَادِ هَلْ مِن مَّحِيصٍ ﴿٣٦﴾

وبسيارهلاك كرديم پيش ازايشان امت ها
كه قوى تربودند ايشان از اينجماعت
دردست درازى پس جستجو كردند
درشهرها كه هيچ گريزگاهى هست (٣٦) .

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِمَن كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ
شَهِيدٌ ﴿٣٧﴾

هرآئينه درين مقدمه پندست كسى را كه
دلى دارد ياگوش نهد متوجه شده (٣٧) .

وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ
أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٍ ﴿٣٨﴾

وهرآئينه آفريديم آسمان ها وزمين را
وآنچه درميان هر دوهست درشش روز
ونرسيد بماهيچ ماندگى (٣٨) .

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ
الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ﴿٣٩﴾

پس صبر كن بآنچه ميگويند وبپاكى
يادكن همراه ستائش پرورد گارخويش را
پيش ازبرآمدن آفتاب وپيش ازغروب
(٣٩) .

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَارَ السُّجُودِ ﴿٤٠﴾

ودربعض اوقات شب به پاكى يادكن
خدارا وعقب نمازنيز (٤٠) .

وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٤١﴾

وبشنواين قصّه روزيكه آوازدهد
آوازدهنده ازجاى نزديك[1] (٤١) .

يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ ﴿٤٢﴾

روزيكه بشنوند نعره تند بغير تردد وآن
روز روزبرآمدن است (٤٢) .

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ ﴿٤٣﴾

هرآئينه ما زنده مى كنيم ومى ميرانيم
وبسوى ماست بازگشت (٤٣) .

يَوْمَ تَشَقَّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٤٤﴾

روزيكه بشگافد زمين ازسرايشان بيرون
آيند شتابان، اين برانگيختن ست آسان
برما (٤٤) .

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنتَ عَلَيْهِم بِجَبَّارٍ فَذَكِّرْ

ماميدانيم آنچه مى گويند ونيستى تو

(١) اين تصوير هست آنرا كه همه دراستماع ندا مساوى باشند والله اعلم .

بِالْقُرْاٰنِ مَنْ يَّخَافُ وَعِيْدِ ﴿٤٥﴾

سُوْرَةُ الذّٰرِيٰتِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالذّٰرِيٰتِ ذَرْوًا ﴿١﴾

فَالْحٰمِلٰتِ وِقْرًا ﴿٢﴾

فَالْجٰرِيٰتِ يُسْرًا ﴿٣﴾

فَالْمُقَسِّمٰتِ اَمْرًا ﴿٤﴾

اِنَّمَا تُوْعَدُوْنَ لَصَادِقٌ ﴿٥﴾

وَّاِنَّ الدِّيْنَ لَوَاقِعٌ ﴿٦﴾

وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ﴿٧﴾

اِنَّكُمْ لَفِيْ قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ﴿٨﴾

يُّؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ اُفِكَ ﴿٩﴾

قُتِلَ الْخَرّٰصُوْنَ ﴿١٠﴾

الَّذِيْنَ هُمْ فِيْ غَمْرَةٍ سَاهُوْنَ ﴿١١﴾

يَسْـَٔلُوْنَ اَيَّانَ يَوْمُ الدِّيْنِ ﴿١٢﴾

يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُوْنَ ﴿١٣﴾

برایشان قهر کننده پس پنده ده به قرآن هرکرا میترسد از وعدهٔ عذابِ من (٤٥).

سوره ذاریات مکی است وآن شصت آیت وسه رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

قسم به بادهای پراکنده کنندهٔ خاک وجزآن پرا گنده کردنی (١) .

پس قسم به ابرهای بردارندهٔ بارِ آب (٢).

پس قسم بکشتی های روان شونده بسهولت (٣) .

پس قسم بفرشتگانِ تقسیم کنندهٔ کار[١] (٤) .

هرآئینه وعده که کرده میشود بشما راست (٥) .

وهرآئینه جزای اعمال بودنیست (٦) .

قسم بآسمان دارای راه ها[٢] (٧) .

هرآئینه شمادرسخنی باهم اختلاف دارنده هستید (٨) .

بازگردانیده میشود ازقرآن هرکه درعلم الهی ازخیر مطرود است (٩) .

لعنت کرده شد دروغگویانرا (١٠) .

آنانکه ایشان دربی خبری اندفراموش کننده اند(١١) .

می پرسند کَی خواهد بود روزجزا (١٢).

(آری) آنروزکه ایشانرا درآتش عذاب داده

---

(١) یعنی ارزاق وبلادهارا .

(٢) یعنی صورتهای مختلف دارند مانند شکل شیر وشکل بره وشکل عقرب والله اعلم.